

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی استان اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه تخصص رشته بیهوشی

عنوان:

مقایسه آموزش قبل از جراحی با پره مدیکاسیون میدازولام در کاهش اضطراب کودکان کاندیدای آدنوتانسیلکتومی

استاد راهنما ۱:

دکتر مهین سید حجازی

استاد راهنما ۲:

دکتر مسعود انتظاری

اساتید مشاور :

دکتر علی فخاری

دکتر داریوش شیخ زاده

نگارش:

افشین داوری

بهار ۱۳۹۳

شماره پایان نامه:

۰۲۸

تقدیم به همسر مهربان و فداکارم

و

سپاس فراوان از راهنمایی های ارزنده اساتید گرانقدرم :

سرکارخانم دکتر مهین سیدحجازی

جناب آقای دکتر مسعود انتظاری

و

تقدیر و تشکر از سایر اساتید گرامی جناب آقای دکتر داریوش شیخزاده و دکتر علی فخاری

با تشکر از:

- معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی تبریز از بابت تأمین مالی این پژوهش

- معاونت پژوهشی دانشکده علوم پزشکی تبریز و اردبیل از بابت همکاری و راهنماییهای لازم

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

فصل اول کلیات ۱

۱-۱- مقدمه و بیان مساله ۲

۱-۲- تعریف واژه‌های کلیدی ۵

۱-۳- اهداف و فرضیات ۶

۱-۳-۱- هدف کلی ۶

۱-۳-۲- اهداف اختصاصی ۶

۱-۳-۳- سوالات پژوهش و فرضیات تحقیق ۷

۱-۳-۴- هدف کاربردی ۷

فصل دوم پیشینه تحقیق

۲-۱- ارزیابی قبل از عمل ۹

۲-۲- ملاحظات منحصر به فرد در بیماران خردسال ۱۰

۲-۳- فارماکولوژی ۱۳

۲-۴- تجویز دارو پیش از جراحی ۱۳

۲-۴-۱- دلایل تجویز دارو قبل از جراحی ۱۴

۲-۵- بنزودیازپین ها ۱۵

۲-۵-۱- خصوصیات فیزیکی و شیمیایی ۱۶

۲-۵-۲- کاربردهای بالینی ۱۷

۲-۵-۳- میدازولام ۱۷

۲-۶- مطالعات مشابه ۱۸

فصل سوم مواد و روش ها

۳-۱- نوع مطالعه ۲۷

۳-۲- محیط پژوهش ۲۷

۳-۳- جمعیت مورد مطالعه و حجم نمونه ۲۷

- ۳-۴ روش گردآوری اطلاعات ۲۸
- ۳-۵ روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری ۲۹
- ۳-۶ معیار ورود ۲۹
- ۳-۷ معیار خروج ۲۹
- ۳-۸ ملاحظات اخلاقی ۳۰
- ۳-۹ محدودیت مطالعه ۳۰
- ۳-۱۰ متغیر های مطالعه ۳۰

فصل چهارم نتایج

- فصل پنجم بحث و نتیجه گیری ۵۱
- ۵-۱ بحث ۵۲
- ۵-۲ نتیجه گیری ۵۶
- ۵-۳ محدودیت های پژوهش ۵۷
- ۵-۳ پیشنهادات پژوهش ۵۷
- منابع ۵۸
- چکیده انگلیسی ۶۲

فهرست نمودار ها

عنوان

صفحه

نمودار ۴-۱ : فراوانی افراد به تفکیک جنسیت ۳۲

نمودار ۴-۲ : فراوانی افراد به تفکیک سن ۳۳

فهرست جداول

عنوان

صفحه

- جدول ۱-۴ : پاسخگویی افراد به سوالات پرسشنامه در گروه دریافت کننده کتابچه ۳۴
- جدول ۲-۴ : پاسخگویی افراد به سوالات پرسشنامه در گروه دریافت کننده میدازولام ۳۸
- جدول ۳-۴ : میزان اضطراب کودکان گروه مداخله و شاهد در شب قبل از عمل و صبح ۳۰ دقیقه قبل عمل ۴۲
- جدول ۴-۴ : سطح اضطراب کودکان گروه مداخله و شاهد در شب قبل از عمل و صبح ۳۰ دقیقه قبل عمل ۴۳
- جدول ۵-۴ : سطح اضطراب کودکان گروه مداخله و شاهد در شب قبل از عمل و صبح ۳۰ دقیقه قبل عمل ۴۴
- جدول ۶-۴ : میانگین تغییرات ضربان قلب در دو گروه مداخله و شاهد در شب قبل از عمل (شروع مطالعه) و ۳۰ دقیقه قبل از عمل ۴۵
- جدول ۷-۴ : میانگین تغییرات ضربان قلب در دو گروه مداخله و شاهد در شب قبل از عمل (شروع مطالعه) و ۳۰ دقیقه قبل از عمل ۴۶
- جدول ۸-۴ : تغییرات میانگین تغییرات ضربان قلب در دو گروه مداخله و شاهد ۴۶
- جدول ۹-۴ : میانگین تغییرات فشارخون سیستولی در دو گروه مداخله و شاهد در شب و ۳۰ دقیقه قبل از عمل ۴۷
- جدول ۱۰-۴ : میانگین تغییرات فشارخون سیستولی در دو گروه مداخله و شاهد در شب و ۳۰ دقیقه قبل از عمل ۴۸
- جدول ۱۱-۴ : تغییرات میانگین تغییرات فشار خون سیستولی در شب قبل از جراحی نسبت به ۳۰ دقیقه قبل از جراحی به تفکیک گروه ۴۸
- جدول ۱۲-۴ : میانگین تغییرات فشارخون دیاستولی در دو گروه مداخله و شاهد در شب و ۳۰ دقیقه قبل از عمل ۴۹
- جدول ۱۳-۴ : میانگین تغییرات فشارخون دیاستولی در دو گروه مداخله و شاهد در شب و ۳۰ دقیقه قبل از عمل ۵۰
- جدول ۱۴-۴ : تغییرات میانگین تغییرات فشار خون دیاستولی در شب قبل از جراحی نسبت به ۳۰ دقیقه قبل از جراحی به تفکیک گروه ۵۰

فهرست علائم اختصاری

MRI : Magnetic resonance imaging

ASA Class : American Society of Anesthesiologists

STAI : State trait anxiety inventory

ECF : Extracellular fluid

GABA : gamma-Aminobutyric acid

چکیده

مقدمه :

با توجه به کثرت جراحی آدنوتانسیلکتومی در کودکان ۲ تا ۱۰ سال که در مراکز جراحی کودکان صورت می گیرد اضطراب بیماران سبب افزایش عوارض جراحی و بیهوشی میشود. عدم آگاهی بیماران از مداخلات جراحی و بیهوشی سبب افزایش استرس آنها خواهد شد. پره مدیکاسیون با میدازولام سبب کاهش اضطراب بیماران میشود در مقالاتی آموزشهای قبل از جراحی به زبان قابل فهم کودکان به روشهای متفاوت سبب کاهش اضطراب می شود هدف از این مطالعه آموزش کودکان با دادن کتابچه ای در مورد بیهوشی به کودکان به یک گروه و دادن میدازولام خوراکی به گروه دیگر و مقایسه و بررسی بازتابهای رفتاری کودکان در دو گروه خواهد بود.

مواد و روش ها :

مطالعه حاضر از نوع کارآزمایی بالینی بوده و بر روی ۴۸ کودک تحت عمل جراحی آدنوتانسیلکتومی انجام شد. کودکان گروه اول (گروه میدازولام) طبق روتین بخش (بدون آموزش) برای جراحی آماده شدند. در گروه دوم (گروه آموزش) شب قبل از جراحی در ویزیت قبل از عمل به کودکان کتابچه حاوی اطلاعات در مورد بیهوشی و اتاق عمل داده شد. شب قبل و صبح روز عمل در هر دو گروه میزان اضطراب بیمار با پرسشنامه STAIC اندازه گیری شد و نتایج با برنامه آنالیز SPSS مورد تحلیل قرار گرفت.

نتایج:

در این مطالعه ۴۵/۸ درصد گروه دریافت کننده کتابچه و ۵۸/۳ درصد گروه میدازولام پسر بودند. میانگین سنی در گروه دریافت کننده کتابچه $1/72 \pm 9/12$ سال و در گروه میدازولام $1/86 \pm 8/45$ سال بود. در این مطالعه مشاهده شد که کتابچه در میان کودکان میزان آشفته گی و ترس قبل از عمل را کاهش و میزان آسودگی قبل از عمل را افزایش دهد ولی میدازولام تنها توانست میزان آرامش قبل از عمل را در کودکان افزایش دهد. در این مطالعه مشاهده شد میدازولام میزان ضربان قلب و فشار خون را بیش از کتابچه کنترل کرد و این کنترل از نظر آماری معنی دار بود. همچنین مشاهده شد که کتابچه نتوانست اضطراب را نسبت به گروه دریافت کننده میدازولام کاهش معنی داری دهد.

نتیجه گیری:

نتایج مطالعه فوق نشان داد که آموزش قبل از عمل توسط کتابچه توانست به اندازه پره مدیکاسیون با میدازولام میزان اضطراب کودکان قبل از عمل جراحی آدنوتانسیلکتومی را کاهش دهد.

کلمات کلیدی : پره مدیکاسیون، میدازولام، اضطراب کودکان، آدنوتانسیلکتومی

فصل اول

مقدمه و بیان مسئله

۱-۱- مقدمه و بیان مسئله

سالانه میلیون‌ها کودک تحت جراحی قرار می‌گیرند و اغلب این کودکان قبل از جراحی دچار اضطراب قابل توجهی می‌شوند. اضطراب قبل از جراحی با اثرات جانبی کلینیکی، رفتاری و روانی مانند تاخیر در ریکاوری، افزایش نیاز به ضد درد و اختلالات رفتاری جدید همراه می‌باشد (۱ و ۲). اضطراب قبل از جراحی سبب افزایش استرس هورمون‌ها شده که منجر به افزایش کورتیزول سرم و اپی نفرین می‌شود این پاسخهای استرس توسط محرکهای متفاوتی مانند ترس، اضطراب، درد، سرما، جراحی و عفونت تحریک میشوند (۳). حدود ۵۰٪ از کودکان در اینداکشن بیهوشی واکنش‌های متفاوتی از اضطراب از خود بروز می‌دهند (۴). مداخلات متفاوتی بر روی والدین و کودکان برای کاهش اضطراب کودکان صورت گرفته است. شایعترین مداخله قبل از عمل، حضور والدین در اتاق عمل بوده و معمولاً اکثر مداخلات در روز جراحی صورت می‌گیرد.

حضور والدین در زمان اینداکشن در مطالعات متفاوت با پره مدیکاسیون میدازولام و یا مجموع حضور والدین و پره مدیکاسیون (میدازولام) مقایسه شده است. اسکورهای استاندارد برای ارزیابی اضطراب بیمار قبل از عمل، زمان اینداکشن و اضطراب والدین استفاده شده است. شواهد نشان می‌دهد که حضور والدین در زمان اینداکشن سبب کاهش اضطراب و یا افزایش همکاری کودکان و یا سبب افزایش تاثیر میدازولام نشده است. در بسیاری از مطالعات میدازولام به تنهایی به حضور والدین ترجیح داده میشود (۵). یکی از زمینه‌های قابل بررسی در رفتار کودکان، قبل از بیهوشی، تاثیر رفتار والدین بر میزان اضطراب کودکان میباشد. رفتارهای خاصی مانند صحبت در باره مباحث غیر پزشکی (دبستان، سرگرمی‌ها) در کاهش اضطراب کودکان برای پروسه‌های دردناک موثر می‌باشد. اما مطالعات نشان می‌دهد که دادن آرامش و همدردی سبب کاهش اضطراب در کودکان شده و رفتار کادر پزشکی نیز بر رفتار کودکان تاثیر گذار بوده است. از طرف دیگر، ارتباط بین والدین و کادر پزشکی نیز در میزان اضطراب کودکان نقش موثری دارد (۶).